EUROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 17.9.2024.
COM(2024) 55 final

2024/0230 (NLE)

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

o okolišu bez duhanskog dima i aerosola kojom se zamjenjuje Preporuka Vijeća 2009/C 296/02

{SWD(2024) 55 final} - {SWD(2024) 56 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

- **Razlozi i ciljevi prijedloga**

Uvod

Komisija je u europskom planu za borbu protiv raka najavila da namjerava ažurirati Preporuku Vijeća o okolišu bez duhanskog dima[1]. Cilj je plana, među ostalim, doprinijeti stvaranju „generacije bez duhana”, odnosno smanjenju postotka stanovništva koje konzumira duhan s trenutačnih 25 % na manje od 5 % do 2040. Revizijom Preporuke Vijeća o okolišu bez duhanskog dima nastoji se pozitivno doprinijeti tom cilju, bolje zaštititi građane Unije od duhanskog dima iz druge ruke koji potječe od duhanskih proizvoda koji sagorijevaju i aerosola iz druge ruke koji potječu od uporabe novih proizvoda te promicati prestanak pušenja i denormalizaciju pušenja i konzumacije nikotina.

U postojećoj Preporuci Vijeća (2009/C 296/02) utvrđene su preporuke državama članicama za provedbu Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom, a time i smjernice za ispunjavanje njihovih pravnih obveza u pogledu zaštite ljudi od duhanskog dima iz druge ruke u svim zatvorenim radnim prostorima, u javnom prijevozu i na zatvorenim javnim mjestima. Njezino područje primjene obuhvaća tradicionalne duhanske proizvode, koji su se tad smatrali glavnim problemom, te određene javne prostore, uključene na temelju pojedinačne procjene opasnosti.

No postojeća preporuka Vijeća trenutačno ne može u potpunosti ispuniti svoju zaštitnu svrhu zbog toga što nedovoljno obuhvaća vanjske prostore i zbog kretanja na tržištu povezanih s novim proizvodima koji prvobitno nisu bili uključeni u nju, a koji mogu ispuštati dim i/ili aerosole, kao što su grijani duhanski proizvodi i e-cigarete koje sadržavaju nikotin i one koje ga ne sadržavaju te nadomjesci duhana i svi drugi proizvodi koji ispuštaju dim i/ili aerosole. Stoga predložena revizija Preporuke Vijeća ima dva cilja: obuhvatiti nove proizvode i određene vanjske prostore. Tako će bolje odgovoriti na rizike od izloženosti aerosolima iz druge ruke koji potječu od novih proizvoda, kao i na rizike od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke u određenim vanjskim prostorima. Stoga je ažuriranje preporuke u pogledu tih dvaju aspekata nužno kako bi se postigao cilj bolje zaštite ljudi u Uniji, posebno djece i mladih, od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke. Osim toga, cilj je predložene revizije preporuke Vijeća neizravno poduprijeti denormalizaciju konzumacije duhanskih proizvoda i novih proizvoda i tako doprinijeti cilju stvaranja generacije bez duhana.

Predložena revizija preporuke Vijeća uključuje proširenje njezina područja primjene na određene nove proizvode i vanjske prostore. Jedan je od glavnih uzroka tog proširenja brz rast tržišta i privlačnost novih proizvoda od 2009., osobito među mladima, te sadašnja znatna izloženost duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke u određenim vanjskim prostorima. Grijani duhanski proizvodi 2009. još nisu bili na tržištu EU-a, a e-cigarete bile su prisutne samo u manjoj mjeri. Postojeća preporuka stoga je usmjerena samo na tradicionalne duhanske proizvode jer se u njoj spominje samo „duhanski dim”, što znači da ne obuhvaća sve nove proizvode. Međutim, od 2009. povećao se tržišni udio novih proizvoda, kao što su e-cigarete i grijani duhanski proizvodi. U istraživanju Eurobarometra iz 2023. o stavovima Europljana o duhanskim i srodnim proizvodima 3 % ispitanika

[1] Preporuka Vijeća od 30. studenog 2009. o okolišu bez duhanskog dima (SL C 296, 5.12.2009., str. 4.)

izjavilo je da trenutačno upotrebljava e-cigarete, u usporedbi s 2 % u 2020. Kod prihvaćanja novih proizvoda posljednjih godina posebno zabrinjava njihova privlačnost među djecom i mladima. Naime, 54 % sadašnjih i bivših pušača počelo je pušiti prije navršenih 19 godina, a njih 14 % počelo je prije navršenih 15 godina[2].

Dokazi iz istraživanja upućuju na to da sekundarne emisije iz novih proizvoda mogu imati štetne učinke na zdravlje. U svojem mišljenju o e-cigaretama savjetodavni odbor Europske komisije pod nazivom Znanstveni odbor za zdravlje, okoliš i nove rizike (SCHEER) zaključio je da postoje slabi do umjereni dokazi o rizicima od respiratornih, kardiovaskularnih i karcinogenih oštećenja zbog izloženosti aerosolima e-cigareta iz druge ruke[3]. Projekt TackSHS koji financira EU pokazao je da duhanski dim iz druge ruke i dalje predstavlja velik teret. U okviru projekta kvantificirani su zdravstveni rizici i gospodarski troškovi za nekoliko država članica te su predložene intervencije usmjerene na smanjenje izloženosti duhanskom dimu iz druge ruke kako bi se smanjio teret bolesti među djecom i odraslima[4]. Svjetska zdravstvena organizacija[5,6,7,8] nedavno je, među ostalim pitanjima povezanima s novim proizvodima, istaknula negativne učinke koje izloženost aerosolima iz druge ruke može imati na zdravlje. Primjerice, postoje dokazi da je izloženost sekundarnim emisijama iz grijanih duhanskih proizvoda povezana sa značajnim respiratornim i kardiovaskularnim poremećajima kod drugih nazočnih osoba[9,10,11,12,13,14]. Osim toga, uslijed aerosola iz druge ruke koji potječu od e-cigareta koje sadržavaju nikotin i onih koje ga ne sadržavaju druge nazočne osobe izložene su mjerljivim razinama čestica i ključnih toksičnih tvari i kontaminanata[15,16,17,18,19,20,21]. Svjetska zdravstvena organizacija smatra da

---

2 Posebno istraživanje Eurobarometra 539. 2023. Stavovi Europljana o duhanskim i srodnim proizvodima. ISBN: 978-92-68-07599-9.

3 SCHEER (Znanstveni odbor za zdravlje, okoliš i nove rizike). Mišljenje o e-cigaretama. 16. travnja 2021.

4 https://www.tackshs.eu/wp-content/uploads/2019/10/TackSHS-leaflet_20191023.pdf.

5 Svjetska zdravstvena organizacija. *Report on the global tobacco epidemic 2021: addressing new and emerging products.* 2021. ISBN: 978 92 4 003209 5, str. 30–38.

6 Svjetska zdravstvena organizacija. *Report on the global tobacco epidemic 2023: protect people from tobacco smoke.* 2023. ISBN: 978-92-4-007716-4, str. 31–32.

7 Svjetska zdravstvena organizacija. *Technical note on the call to action on electronic cigarettes.* 2023. str. 3–4. https://www.who.int/publications/m/item/technical-note-on-call-to-action-on-electronic-cigarettes.

8 Svjetska zdravstvena organizacija. *Electronic cigarettes call to action.* 2023. https://www.who.int/publications/m/item/electronic-cigarettes---call-to-action.

9 Svjetska zdravstvena organizacija. *Heated tobacco products: summary of research and evidence of health impacts.* 2023. str. 12–13. https://www.who.int/publications/i/item/9789240042490.

10 Svjetska zdravstvena organizacija: studijska skupina SZO-a o regulaciji duhanskih proizvoda: *Report on the scientific basis of tobacco product regulation: eighth report of a WHO study group.* 2021. https://www.who.int/publications/i/item/9789240022720.

11 Yoshioka, T., Shinozaki, T., Hori, A., Okawa, S., Nakashima, K., Tabuchi, T., *Association between exposure to secondhand aerosol from heated tobacco products and respiratory symptoms among current non-smokers in Japan: a cross-sectional study.* BMJ Open. 2023.;13:e065322. doi: 10.1136/ bmjopen-2022-065322.

12 Imura, Y., Tabuchi, T., *Exposure to secondhand heated-tobacco-product aerosol may cause similar incidence of asthma attack and chest pain to secondhand cigarette exposure: the JASTIS 2019 study.* Int J Environ Res Public Health. 2021.;18(4):1766. doi: 10.3390/ijerph18041766.

13 Uguna, C.N., Snape, C.E., *Should IQOS emissions be considered as smoke and harmful to health? A review of the chemical evidence.* ACS Omega. 2022.;7(26):22111–24. doi: 10.1021/ acsomega.2c01527.

14 Auer, R., Concha-Lozano, N., JacotSadowski, I., Cornuz, J., Berthet, A., *Heat-not-burn tobacco cigarettes: smoke by any other name.* JAMA Intern Med. 2017.;177(7):1050–2. doi: 10.1001/ jamainternmed.2017.1419.

15 Fernández, E., Ballbè, M., Sureda, X., Fu, M., Saltó, E., Martínez-Sánchez, J.M., *Particulate matter from electronic cigarettes and conventional cigarettes: a systematic review and observational study*. Curr Environ Health Rep. 2015.;2(4):423–9. doi: 10.1007/s40572- 015-0072-x.

16 Li, L., Lin, Y., Xia, T., Zhu, Y., *Effects of electronic cigarettes on indoor air quality and health.* Annu Rev Public Health. 2020.;41(1):363–80. doi: 10.1146/ annurev-publhealth-040119-094043.

e-cigarete koje sadržavaju nikotin izazivaju snažnu ovisnost i štete zdravlju[6,7]. Ističe i da nijedna razina izloženosti sporednoj struji dima nije sigurna ni prihvatljiva i da je potreban oprezan pristup[4] Kako bi se osigurala bolja zaštita od duhanskog dima i aerosola iz druge ruke, odredbe zakonodavstva o okolišu bez duhanskog dima i aerosola trebale bi biti sveobuhvatne i uključivati nove proizvode[5]. Nekoliko država članica već je poduzelo zaštitne mjere, uključujući zabranu pušenja u unutarnjim i vanjskim prostorima ili zabranu konzumacije novih proizvoda na javnim mjestima[22].

S obzirom na navedeno i na kontinuirani razvoj postojeće baze dokaza, revizija preporuke Vijeća radi uključivanja novih proizvoda opravdana je i primjerena za uklanjanje rizika od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke kako bi se osigurala visoka razina zaštite javnog zdravlja. Taj je pristup u skladu i s Komunikacijom Komisije o načelu predostrožnosti[23].

Predloženo proširenje područja primjene preporuke važan je korak prema denormalizaciji pušenja i uporabe novih proizvoda koji mogu biti istovjetni pušenju, a to je ključno za stvaranje generacije bez duhana u Uniji do 2040. Proširenje područja primjene posebno je važno jer uporaba novih proizvoda, osobito onih koji sadržavaju nikotin i posebice među mladima, može potaknuti kasniju konzumaciju tradicionalnih duhanskih proizvoda koji sagorijevaju. To može dovesti do situacije u kojoj korisnici istodobno konzumiraju konvencionalne duhanske proizvode i nove proizvode, a često ih izmjenjuju ovisno o tome gdje se primjenjuju pravila o okolišu bez duhanskog dima[24,25,26,27,28].

Kad je riječ o vanjskim prostorima koji nisu izričito obuhvaćeni postojećom preporukom, na mjestima kao što su vanjski prostori ugostiteljskih objekata i vanjski prostori namijenjeni djeci i adolescentima trenutačno postoji znatna izloženost duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke. Naime, u istraživanju Eurobarometra 74 % ispitanika izjavilo je da su u

---

17 Hess, I., Lachireddy, K., Capon, A., *A systematic review of the health risks from passive exposure to electronic cigarette vapour.* Public Health Research & Practice. 2016.;26(2).

18 Borgini, A., Veronese, C., De Marco, C., Boffi, R., Tittarelli, A., Bertoldi, M. *et al., Particulate matter in aerosols produced by two last generation electronic cigarettes: a comparison in a real-world environment.* Pulmonology. 2021.

19 *Exposure to aerosols from smoking-proxy electronic inhaling systems: a systematic review*. Barcelona: Odjel za kontrolu duhana, Institut Català d'Oncologia, 2016.

20 Lerner, C.A., Sundar, I.K., Yao, H., Gerloff, J., Ossip, D.J., McIntosh, S. *et al., Vapors produced by electronic cigarettes and e-juices with flavorings induce toxicity, oxidative stress, and inflammatory response in lung epithelial cells and in mouse lung.* PLoS One. 2015.;10(2):e0116732

21 Glantz, S.A., Nguyen, N., Oliveira da Silva, A.L. 2024. *Population-Based Disease Odds for E-Cigarettes and Dual Use versus Cigarettes.* NEJM Evidence, 3(3). DOI: 10.1056/EVIDoa2300229.

22 Španjolska, Latvija i Švedska neke su od država članica koje su već poduzele zaštitne mjere (radni dokument službi Komisije priložen Preporuci Vijeća o okolišu bez duhanskog dima i aerosola kojom se zamjenjuje Preporuka Vijeća 2009/C 296/02).

23 Komunikacija Komisije o načelu predostrožnosti (COM(2000) 0001 final).

24 Posebno istraživanje Eurobarometra 506. 2021. Stavovi Europljana o duhanskim i e-cigaretama. ISBN: 978-92-76-27171-0, str. 10.

25 Svjetska zdravstvena organizacija. *Report on the global tobacco epidemic 2021: addressing new and emerging products.* 2021. ISBN: 978 92 4 003209 5, str. 36.

26 Kalkhoran, S., Glantz, S.A., *E-cigarettes and smoking cessation in real-world and clinical settings: a systematic review and meta-analysis.* Lancet Respiratory Medicine. 2016.;4(2):116–28.

27 Felicione, N.J., Ozga-Hess, J.E., Ferguson, S.G., Dino, G., Kuhn, S., Haliwa, I. *et al., Cigarette smokers' concurrent use of smokeless tobacco: dual use patterns and nicotine exposure.* Tobacco Control. 2021.;30(1):24–29.

28 Wang, J.B., Olgin, J.E., Nah, G., Vittinghoff, E., Cataldo, J.K., Pletcher, M.J. *et al., Cigarette and e-cigarette dual use and risk of cardiopulmonary symptoms in the Health eHeart Study.* PLoS One. 2018.;13(7):e0198681.

proteklih šest mjeseci vidjeli da ljudi puše na vanjskim terasama, a njih 71 % izjavilo je da su vidjeli da ljudi na tim mjestima upotrebljavaju e-cigarete i grijane duhanske proizvode. Ukupno 42 % ispitanika izjavilo je da su ljudi pušili u vanjskim prostorima namijenjenima djeci i adolescentima, a njih 49 % izjavilo je da su vidjeli da ljudi na tim mjestima upotrebljavaju e-cigarete i grijane duhanske proizvode[2]. Prijedlogom o proširenju područja primjene postojeće preporuke Vijeća kako bi se uvrstili određeni vanjski prostori nastoji se bolje zaštititi ljude, posebno djecu i mlade, od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke.

Komisijine mjere potpore

Prijedlog preporuke Vijeća sadržava preporuke državama članicama kako bi bolje odgovorile na rizike od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke u određenim vanjskim prostorima. Komisija planira provesti niz mjera za potporu državama članicama u provedbi preporuka.

Prvo, Komisija namjerava poticati i/ili učvrstiti suradnju među državama članicama u razmjeni primjera dobre prakse za jačanje i/ili razvoj sveobuhvatnih politika, programa i strategija za okoliš bez duhanskog dima i aerosola te poduprijeti osmišljavanje i probnu provedbu ambicioznih i učinkovitih pristupa za ostvarivanje okoliša bez duhanskog dima i aerosola. Drugo, Komisija putem postojećih programa EU-a, foruma za raspravu i alata za suradnju namjerava poduprijeti provedbu Preporuke u državama članicama i primjenu mjera za nadzor nad duhanom i nikotinom.

Usto planira poduprijeti nadzor nad duhanom i nikotinom i prevenciju ovisnosti tako što će nastaviti promicati istraživanja. Te istraživačke aktivnosti trebale bi obuhvaćati nove proizvode koji ispuštaju dim ili aerosole, uključujući grijane duhanske proizvode, e-cigarete koje sadržavaju nikotin i one koje ga ne sadržavaju, nadomjeske duhana koji ispuštaju dim ili aerosole[29] i sve druge proizvode koji ispuštaju dim i/ili aerosole te proizvode koji oslobađaju nikotin i proizvode koji sliče proizvodima koji oslobađaju nikotin. Komisija ujedno namjerava ojačati međunarodnu suradnju na pitanjima iz ove Preporuke, među ostalim u području istraživanja.

Naposljetku, Komisija planira razviti skup instrumenata za prevenciju kojim se podupire bolja zaštita zdravlja djece i mladih u dobi u kojoj su najranjiviji i najintenzivnije se formiraju, s naglaskom na prevenciji pušenja i ovisnosti o nikotinu, i u kojem će se razmotriti veza između mentalnog i fizičkog zdravlja i ključnih odrednica zdravlja.

Komisija sve te mjere potpore namjerava provoditi u bliskoj suradnji s državama članicama EU-a.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovaj Prijedlog dopunjuje Direktivu 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih i srodnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive 2001/37/EZ[30]. Tom se direktivom utvrđuju pravila za duhan i srodne proizvode na tržištu EU-a te regulatorni okvir za, među ostalim, grijane duhanske proizvode i e-cigarete. Njome

[29] U kontekstu ovog Prijedloga preporuke Vijeća nadomjesci duhana su neduhanski proizvodi koji ispuštaju dim ili aerosole i koji se mogu konzumirati istodobno s duhanskim proizvodima ili čija konzumacija može biti istovjetna konzumaciji duhanskih proizvoda.

[30] SL L 127, 29.4.2014., str. 1.

se nastoji poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta za duhanske i srodne proizvode i pritom osigurati visoka razina zaštite zdravlja ljudi u Uniji.

Prijedlog će doprinijeti i ciljevima europskog plana za borbu protiv raka povezanima s duhanom, a posebno cilju stvaranja generacije bez duhana. Misija EU-a za borbu protiv raka[31] djeluje u bliskoj sinergiji s tim planom i podržava njegov cilj tako što prikuplja nove dokaze o prevenciji i promjenama u ponašanju na temelju istraživanja o duhanu koja se podupiru u okviru programa Obzor 2020. i Obzor Europa[32].

Prijedlog dopunjuje inicijativu EU-a za nezarazne bolesti „Zdravije zajedno”, koja se bavi čimbenicima rizika za obolijevanje od raka i drugih nezaraznih bolesti, uključujući konzumaciju duhana. Prijedlog, među ostalim, obuhvaća odrednice zdravlja. Raznim mjerama u okviru programa „EU za zdravlje” osiguravaju se financijska sredstva Unije za mjere u pogledu odrednica zdravlja usmjerene na čimbenike rizika za obolijevanje od raznih nezaraznih bolesti i razvoj intervencija u vezi s glavnim međusektorskim temama, kao što je nadzor nad duhanom.

Prijedlog dopunjuje, ali i nadilazi, globalne mjere nadzora nad duhanom utvrđene Okvirnom konvencijom Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom, koja je međunarodni ugovor u kojem su Europska unija i njezine države članice stranke, a njezin je glavni cilj poticanje međunarodne suradnje kako bi se postigao djelotvoran, primjeren i sveobuhvatan međunarodni odgovor na širenje globalne epidemije duhana. Konkretno, ovom se revizijom dopunjuje članak 8. Okvirne konvencije o nadzoru nad duhanom, koji se odnosi na zaštitu od izloženosti duhanskom dimu.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ova je inicijativa u skladu s akcijskim planom za postizanje nulte stope onečišćenja[33] u okviru europskog zelenog plana, u kojem je utvrđen cilj da se do 2050. onečišćenje zraka, vode i tla smanji na razine koje više nisu štetne za zdravlje ljudi i prirodne ekosustave te kojima se poštuju granice izdržljivosti našeg planeta, čime se stvara netoksičan okoliš. Revizija Preporuke Vijeća o okolišu bez duhanskog dima može pozitivno utjecati na okoliš zahvaljujući smanjenju dima i aerosola koji potječu od uporabe novih proizvoda, kao i smanjenju količina otpada i bacanja u okoliš otpada koji nastaje odlaganjem opušaka cigareta, plastičnih filtara i uređaja, osobito uređaja za jednokratnu uporabu, koji se koriste u kombinaciji s novim proizvodima. Osim toga, konzumacija tradicionalnih duhanskih proizvoda i novih proizvoda može predstavljati opasnost od požara u okolišu i ugroziti sigurnost.

Ovaj je Prijedlog u skladu i sa strategijom EU-a o pravima djeteta[34], u kojoj se ističe da EU i države članice moraju poštovati, štititi, promicati i ostvarivati prava djece. Jedno od tematskih područja strategije odnosi se na pravo na dobar život, obrazovanje i zdravlje sve djece u EU-u. Revizija Preporuke Vijeća o okolišu bez duhanskog dima posebno je usmjerena na zaštitu djece i mladih od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke.

---

31 https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe/eu-mission-cancer_en.

32 U okviru programa Obzor 2020. i Obzor Europa financirano je više od 55 projekata povezanih s istraživanjima o duhanu s ukupnim proračunom od oko 110 milijuna EUR.

33 Put prema zdravom planetu za sve. Akcijski plan EU-a: Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla (COM(2021) 400 final).

34 Strategija EU-a o pravima djeteta, COM(2021) 142 final.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Ovaj Prijedlog temelji se na članku 168. stavku 6. Ugovora o funkcioniranju EU-a (UFEU), u skladu s kojim Vijeće na prijedlog Komisije može donositi preporuke u svrhe utvrđene u članku 168., koji se odnosi na zaštitu javnog zdravlja. Glavni je cilj ovog Prijedloga bolja zaštita ljudi u Uniji, posebno djece i mladih, od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke. Stoga se ovaj Prijedlog preporuke Vijeća može donijeti na temelju članka 168. stavka 6. UFEU-a.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prijedlog će doprinijeti povećanju razina zaštite zdravlja ljudi od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke u državama članicama. Djelovanje Unije kojim bi se dopunile nacionalne politike jasno bi doprinijelo nacionalnim mjerama tako što bi se državama članicama koje još nisu primijenile cjelovito zakonodavstvo o okolišu bez duhanskog dima i aerosola dale preporuke za to. Prijedlogom preporuke Vijeća poštuje se odgovornost država članica za utvrđivanje njihove zdravstvene politike.

- **Proporcionalnost**

U ovom Prijedlogu preporuke Vijeća na temelju članka 168. stavka 6. UFEU-a uzima se u obzir da je djelovanje EU-a koje nadopunjuje nacionalne politike usmjereno prema poboljšanju javnog zdravlja, kako je utvrđeno u članku 168. stavku 1. UFEU-a. Cilj je ovog Prijedloga bolje zaštititi ljude u Uniji od duhanskog dima i aerosola iz druge ruke, a naglasak je na uvrštavanju novih proizvoda i određenih vanjskih prostora u njegovo područje primjene. Predložena revizija postojeće preporuke Vijeća[1] prikladna je za postizanje željenog cilja i ne prelazi ono što je nužno i proporcionalno jer bi doprinijela pozitivnim zdravstvenim učincima. Osim toga, koristi za javno zdravlje, očekivane uštede za zdravstvene sustave i smanjenje troškova povezanih s okolišem nadmašuju gospodarske učinke.

- **Odabir instrumenta**

Instrument politike za ovu reviziju, odnosno prijedlog preporuke Vijeća, ostaje isti i njime se u potpunosti poštuju načela supsidijarnosti i proporcionalnosti u području javnog zdravlja. Riječ je o neobvezujućem instrumentu kojim se državama članicama omogućuje da svoje pristupe prilagode nacionalnim potrebama.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINAKA

- ***Ex post* evaluacije / provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Doprinos i povratne informacije za ovu inicijativu prikupljeni su u okviru poziva na očitovanje[35] i raznih ciljanih aktivnosti savjetovanja (ciljane ankete, ciljani razgovori i fokusne skupine). Provedeno je savjetovanje sa sljedećim skupinama dionika: 1.

[35] Iznesite svoje mišljenje: Okoliš bez duhanskog dima – ažurirana preporuka. Poziv na očitovanje. 22. lipnja 2022. – 20. srpnja 2022.

predstavnici nadležnih tijela država članica; 2. organizacije civilnog društva; 3. predstavnici industrije duhana i srodnih proizvoda; 4. predstavnici ugostiteljskog sektora; 5. drugi relevantni dionici, kao što su oni u obrazovnim i sportskim udrugama. Povratne informacije o izmjenama prikupljene su i na sastanku Stručne skupine za politiku u području duhana održanom 3. svibnja 2023. Naposljetku, od zajedničke akcije za nadzor nad duhanom (JATC-2) primljene su pisane povratne informacije o predloženim izmjenama preporuke.

U okviru poziva na očitovanje, koji je bio otvoren od 22. lipnja do 20. srpnja 2022., primljeno je 207 odgovora[36]. Većina nevladinih organizacija, akademskih/istraživačkih institucija i predstavnika nacionalnih nadležnih tijela uvelike je poduprla predložena ažuriranja preporuke iz 2009. Neke od istaknutih točaka odnose se na važnost dodavanja novih proizvoda (uključujući proizvode bez nikotina) i pozitivan učinak koji bi ažuriranja preporuke imala na borbu protiv sve veće popularnosti, oglašavanja i uporabe novih proizvoda, osobito među djecom i mladima. Naglašena je i važnost osiguravanja usklađenosti propisa o okolišu bez duhanskog dima i aerosola u državama članicama. Poduzeća se u velikoj mjeri protive bilo kakvom ažuriranju preporuke.

Tijekom ciljanih savjetovanja većina predstavnika nacionalnih nadležnih tijela istaknula je da bi predložene izmjene preporuke doprinijele zaštiti javnosti od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke. Naveli su da bi to pozitivno utjecalo na usklađivanje pravila o okolišu bez duhanskog dima u državama članicama i među njima te da bi gospodarski učinak i administrativno opterećenje bili neznatni i manji nego zdravstvene koristi. Istaknuti su mogući izazovi u pogledu provedbe i usklađenosti.

Većina organizacija civilnog društva s kojima je provedeno savjetovanje složila se da bi predloženo proširenje na nove proizvode i vanjske prostore imalo pozitivan učinak na smanjenje izloženosti duhanskom dimu / aerosolima iz druge ruke i doprinijelo zaštiti ljudi, posebno djece, adolescenata i drugih osjetljivih osoba, kao što su osobe s kroničnim bolestima ili drugim postojećim zdravstvenim poteškoćama ili trudnice. Organizacije su napomenule i da bi revizija preporuke doprinijela denormalizaciji pušenja i uporabe novih proizvoda. Neke organizacije naglasile su važnost prilagodbe revidirane preporuke budućim promjenama s obzirom na moguća kretanja i trendove u pogledu novih duhanskih proizvoda. Nekoliko organizacija istaknulo je i koristi za okoliš s obzirom na veliku zabrinutost zbog negativnih učinaka pušenja i uporabe novih proizvoda na okoliš, kao što su odbačeni opušci cigareta, „parilice” za jednokratnu uporabu i odbačene baterije. Većina organizacija civilnog društva naposljetku je istaknula uplitanje industrije i lobiranje te provedbu i usklađenost kao izazove povezane s revizijom.

Predstavnici industrije duhana i srodnih proizvoda s kojima je provedeno savjetovanje većinom su se protivili predloženim izmjenama postojeće preporuke u pogledu uključivanja novih proizvoda i vanjskih prostora. Istaknuli su da, u kontekstu pravila o okolišu bez duhanskog dima, novi proizvodi ne bi trebali podlijegati istoj razini ograničenja kao tradicionalni duhanski proizvodi koji sagorijevaju. No neki predstavnici duhanske industrije složili su se da bi proširenje pravila na vanjske prostore u kojima se nalaze djeca i adolescenti moglo doprinijeti njihovoj zaštiti od duhanskog dima i aerosola iz druge ruke.

Predstavnici ugostiteljskog sektora imali su različita stajališta. Neki su u velikoj mjeri podržali predložene izmjene u pogledu opsega proizvoda i prostora te su naveli da bi to pozitivno utjecalo na zdravlje zaposlenika u tom sektoru jer bi doprinijelo njihovoj zaštiti

[36] Odgovore su dostavili građani EU-a (101), poduzeća, organizacije potrošača i trgovinske organizacije (47), nevladine organizacije (28), akademske/istraživačke institucije (6) i javna tijela država članica (4).

od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke. Drugi su izrazili određenu zadršku u pogledu predložene revizije preporuke, osobito kad je riječ o uvrštavanju vanjskih prostora ugostiteljskih objekata. Konkretno, predstavnici poduzeća iz ugostiteljskog sektora izrazili su zabrinutost zbog mogućeg gubitka gostiju. Boje se da će možda morati uložiti sredstva radi prilagodbe novim mjerama te da bi gosti u hotelskoj industriji mogli prijeći na kratkoročni najam smještaja, što bi dovelo do nepoštenog poslovnog natjecanja. Nisu dostavljeni kvantitativni podaci ni činjenične procjene kojima bi se potkrijepili navedeni negativni gospodarski učinci. S druge strane, predstavnici zaposlenika u ugostiteljskom sektoru smatrali su da bi gospodarski učinak bio neutralan i zanemariv.

Predstavnici duhanske industrije naveli su da bi inicijativa dovela do smanjenja potražnje za tradicionalnim duhanskim proizvodima i novim proizvodima, kao što su e-cigarete, što bi negativno utjecalo i na zapošljavanje u duhanskoj industriji i industriji novih proizvoda.

Stručna skupina za politiku u području duhana i zajednička akcija za nadzor nad duhanom (JATC-2) poduprle su uvrštavanje novih proizvoda i vanjskih prostora.

Doprinosi, prijedlozi i preporuke država članica i drugih dionika analizirani su i uzeti u obzir u najvećoj mogućoj mjeri i u skladu s relevantnim i dostupnim znanstvenim dokazima. Detaljni rezultati svih aktivnosti savjetovanja i način na koji su uzeti u obzir opisani su u priloženom radnom dokumentu službi Komisije.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

  Kako je prethodno navedeno, organizirano je nekoliko aktivnosti savjetovanja s relevantnim skupinama dionika kako bi se prikupila mišljenja i dokazi za potporu ovoj Preporuci.

- **Procjena učinka**

  Procjena učinka nije se smatrala potrebnom jer je predložena inicijativa neobvezujuća preporuka za države članice i ostavlja prostor za različite nacionalne pristupe. Cilj je ove inicijative ažurirati preporuku iz 2009. kako bi se odgovorilo na tehnološki razvoj koji je otad postignut u pogledu novih proizvoda i izbjeglo da se pravila o okolišu bez duhanskog dima u javnim prostorima primjenjuju na pojedinačnoj osnovi. Studija o okolišu bez duhanskog dima i oglašavanju duhanskih i srodnih proizvoda iz 2021.[37] pokazala je da se očekuje da će revizija imati pozitivan zdravstveni i društveni učinak te da je razmjer negativnih gospodarskih učinaka s kojima bi se gospodarski subjekti mogli suočiti ograničen i/ili neznatan. Popratni dokazi i zaključci studije predstavljeni su u priloženom radnom dokumentu službi Komisije.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

  Nije primjenjivo.

- **Temeljna prava**

  […]

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Nije primjenjivo.

[37] Europska komisija, Glavna uprava za zdravlje i sigurnost hrane. Studija o okolišu bez duhanskog dima i oglašavanju duhana i srodnih proizvoda. 2021. ISBN: 978-92-76-42343-0.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

  Komisija namjerava izvijestiti o napretku u provedbi ove Preporuke u roku od pet godina od njezina donošenja na temelju informacija koje dostave države članice.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

  Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

  Nije primjenjivo.

2024/0230 (NLE)

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

o okolišu bez duhanskog dima i aerosola kojom se zamjenjuje Preporuka Vijeća 2009/C 296/02

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 168. stavak 6.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Prema mišljenju Svjetske zdravstvene organizacije izloženost duhanskom dimu iz druge ruke raširen je uzrok smrtnih slučajeva, morbiditeta i invaliditeta u Uniji. Ta je izloženost povezana s konzumacijom duhana, koja je i dalje vodeći uzrok raka koji se može spriječiti, a 27 % svih vrsta raka pripisuje se konzumaciji duhana.

(2) Konzumacija duhana i dalje je raširena u svijetu i u cijeloj Uniji. Procjenjuje se da su pušači 2023. činili 24 % stanovništva EU-a[1].

(3) Procjenjuje se da je 2012. globalni godišnji gospodarski trošak pušenja iznosio 1,4 bilijuna USD, što je 1,8 % svjetskog bruto domaćeg proizvoda (BDP). U EU-u je trošak pušenja duhanskih proizvoda još 2009. dosegao iznos od 544 milijarde EUR, što je oko 4,6 % ukupnog BDP-a 27 država članica[2].

(4) U skladu s ciljem stvaranja generacije bez duhana utvrđenim u europskom planu za borbu protiv raka[3], potrebno je doprinijeti smanjenju postotka stanovništva Unije koje konzumira duhan s trenutačnih 24 % na 5 %.

(5) Okvirna konvencija Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom izrađena je s ciljem djelotvornog i sveobuhvatnog međunarodnog odgovora na širenje globalne epidemije duhana. Člankom 8. te konvencije od njezinih se stranaka zahtijeva da osiguraju djelotvornu zaštitu od duhanskog dima iz druge ruke u radnim prostorima, javnom prijevozu i zatvorenim prostorima, a priloženim smjernicama nastoji im se pomoći u ispunjavanju njihovih obveza na temelju članka 8. Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom.

(6) U Europskoj strategiji o nadzoru nad duhanom, koju je Regionalni odbor SZO-a za Europu donio u rujnu 2002., državama članicama SZO-a preporučuje se da građanima osiguraju pravo na okoliš bez duhanskog dima tako što će, među ostalim, zabraniti pušenje na javnim mjestima, radnim mjestima i u javnom prijevozu, u vanjskim prostorima svih obrazovnih ustanova za maloljetnike, na svim mjestima na kojima se

[1] Posebno istraživanje Eurobarometra 539. 2023. Stavovi Europljana o duhanskim i srodnim proizvodima. ISBN: 978-92-68-07599-9.

[2] Promicanje zdravlja (who.int), duhan i pušenje | Znanje za politiku (europa.eu).

[3] Komunikacija Komisije – Europski plan za borbu protiv raka, COM(2021) 44 final.

pruža zdravstvena skrb i na javnim događanjima te tako što će duhanski dim iz okoliša klasificirati kao karcinogenu tvar[4].

(7) Sekundarne emisije iz novih proizvoda mogu imati štetne učinke na zdravlje. Svjetska zdravstvena organizacija ističe da uslijed sekundarnih emisija iz novih proizvoda ljudi mogu biti izloženi potencijalno štetnim razinama čestica i ključnih toksičnih tvari.

(8) Među ostalim pitanjima povezanima s novim proizvodima Svjetska zdravstvena organizacija[5,6,7] istaknula je negativne učinke koje izloženost aerosolima iz druge ruke može imati na zdravlje. Primjerice, najnoviji dokazi upućuju na to da je izloženost sekundarnim emisijama iz grijanih duhanskih proizvoda povezana sa značajnim respiratornim i kardiovaskularnim poremećajima kod drugih nazočnih osoba[8,9,10,11,12,13]. Osim toga, uslijed aerosola iz druge ruke koji potječu od e-cigareta koje sadržavaju nikotin i onih koje ga ne sadržavaju druge nazočne osobe izložene su mjerljivim razinama čestica i ključnih toksičnih tvari i kontaminanata[14,15,16,17,18,19,20].

---

4 Svjetska zdravstvena organizacija. 2002. Europska strategija o nadzoru nad duhanom. https://iris.who.int/handle/10665/107455.

5 Svjetska zdravstvena organizacija. *Report on the global tobacco epidemic 2023: protect people from tobacco smoke.* 2023. ISBN: 978-92-4-007716-4, str. 31–32.

6 Svjetska zdravstvena organizacija. *Technical note on the call to action on electronic cigarettes.* 2023. str. 3–4. https://www.who.int/publications/m/item/technical-note-on-call-to-action-on-electronic-cigarettes.

7 Svjetska zdravstvena organizacija. *Electronic cigarettes call to action.* 2023. https://www.who.int/publications/m/item/electronic-cigarettes---call-to-action.

8 Svjetska zdravstvena organizacija. *Heated tobacco products: summary of research and evidence of health impacts.* 2023. str. 12–13. https://www.who.int/publications/i/item/9789240042490.

9 Svjetska zdravstvena organizacija: studijska skupina SZO-a o regulaciji duhanskih proizvoda: *Report on the scientific basis of tobacco product regulation: eighth report of a WHO study group.* 2021. https://www.who.int/publications/i/item/9789240022720.

10 Yoshioka, T., Shinozaki, T., Hori, A., Okawa, S., Nakashima, K., Tabuchi, T., *Association between exposure to secondhand aerosol from heated tobacco products and respiratory symptoms among current non-smokers in Japan: a cross-sectional study.* BMJ Open. 2023.;13:e065322. doi: 10.1136/ bmjopen-2022-065322.

11 Imura, Y., Tabuchi, T., *Exposure to secondhand heated-tobacco-product aerosol may cause similar incidence of asthma attack and chest pain to secondhand cigarette exposure: the JASTIS 2019 study.* Int J Environ Res Public Health. 2021.;18(4):1766. doi: 10.3390/ijerph18041766.

12 Uguna, C.N., Snape, C.E., *Should IQOS emissions be considered as smoke and harmful to health? A review of the chemical evidence.* ACS Omega. 2022.;7(26):22111–24. doi: 10.1021/ acsomega.2c01527.

13 Auer, R., Concha-Lozano, N., JacotSadowski, I., Cornuz, J., Berthet, A., *Heat-not-burn tobacco cigarettes: smoke by any other name.* JAMA Intern Med. 2017.;177(7):1050–2. doi: 10.1001/ jamainternmed.2017.1419.

14 Fernández, E., Ballbè, M., Sureda, X., Fu, M., Saltó, E., Martínez-Sánchez, J.M., *Particulate matter from electronic cigarettes and conventional cigarettes: a systematic review and observational study*. Curr Environ Health Rep. 2015.;2(4):423–9. doi: 10.1007/s40572- 015-0072-x.

15 Li, L., Lin, Y., Xia, T., Zhu, Y., *Effects of electronic cigarettes on indoor air quality and health.* Annu Rev Public Health. 2020.;41(1):363–80. doi: 10.1146/ annurev-publhealth-040119-094043.

16 Hess, I., Lachireddy, K., Capon, A., *A systematic review of the health risks from passive exposure to electronic cigarette vapour.* Public Health Research & Practice. 2016.;26(2).

17 Borgini, A., Veronese, C., De Marco, C., Boffi, R., Tittarelli, A., Bertoldi, M. *et al.*, *Particulate matter in aerosols produced by two last generation electronic cigarettes: a comparison in a real-world environment.* Pulmonology. 2021.

18 *Exposure to aerosols from smoking-proxy electronic inhaling systems: a systematic review.* Barcelona: Odjel za kontrolu duhana, Institut Català d'Oncologia, 2016.

(9) Svjetska zdravstvena organizacija smatra da nijedna razina izloženosti sporednoj struji dima nije sigurna ni prihvatljiva[4] i da je stoga potreban oprezan pristup. Svjetska zdravstvena organizacija preporučuje da se mjere nadzora nad duhanom, uključujući mjere zaštite od izloženosti[21, 4,5], primjenjuju na e-cigarete.

(10) U svojem mišljenju o e-cigaretama iz 2021.[22] Znanstveni odbor za zdravlje, okoliš i nove rizike (SCHEER) zaključio je da postoje slabi do umjereni dokazi o rizicima od respiratornih, kardiovaskularnih i karcinogenih oštećenja zbog izloženosti aerosolu e-cigareta iz druge ruke.

(11) Okoliš bez duhanskog dima i aerosola globalno je priznat i dokazan pristup za primjerenu zaštitu zdravlja ljudi od učinaka duhanskog dima i aerosola iz druge ruke.

(12) Proteklih su se godina povećali tržišni udio i prihvaćanje novih proizvoda, kao što su e-cigarete i grijani duhanski proizvodi. Podaci Eurobarometra pokazuju da uporaba e-cigareta u Uniji iznosi 3 %, a uporaba grijanih duhanskih proizvoda 2 %.

(13) Posebnu zabrinutost u pogledu tržišnih kretanja novih proizvoda, kao što su e-cigarete i grijani duhanski proizvodi, izazivaju njihovo prihvaćanje i privlačnost među djecom i mladima.

(14) Izloženost duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke može biti naročito opasna za djecu i adolescente i mogla bi povećati vjerojatnost da će steći naviku pušenja [4,5,6].

(15) Procjenjuje se da je 2023. godine 54 % sadašnjih i bivših pušača počelo redovito pušiti prije navršenih 19 godina, a njih 14 % još u djetinjstvu, prije navršenih 15 godina[1].

(16) Uporaba novih proizvoda koji sadržavaju nikotin, osobito među mladima, povezana je s ovisnošću i može potaknuti kasniju konzumaciju tradicionalnih duhanskih proizvoda[4].

(17) Važno je voditi računa o novijim tržišnim i tehnološkim trendovima povezanima s novim proizvodima, ali i bolje koordinirati nacionalne regulatorne okvire za okoliš bez duhanskog dima i aerosola i prilagoditi ih budućnosti.

(18) Na mjestima kao što su vanjski prostori ugostiteljskih objekata i vanjski prostori namijenjeni djeci i adolescentima trenutačno postoji znatna izloženost duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke. U istraživanju Eurobarometra iz 2023. ukupno 74 % ispitanika izjavilo je da su u proteklih šest mjeseci vidjeli da ljudi puše na vanjskim terasama, a njih 71 % izjavilo je da su vidjeli da ljudi na tim mjestima upotrebljavaju e-cigarete i grijane duhanske proizvode. Ukupno 42 % ispitanika izjavilo je da su ljudi pušili u vanjskim prostorima namijenjenima djeci i adolescentima, a njih 49 % izjavilo je da su vidjeli da ljudi na tim mjestima upotrebljavaju e-cigarete i grijane duhanske proizvode[1].

---

19 Lerner, C.A., Sundar, I.K., Yao, H., Gerloff, J., Ossip, D.J., McIntosh, S. *et al., Vapors produced by electronic cigarettes and e-juices with flavorings induce toxicity, oxidative stress, and inflammatory response in lung epithelial cells and in mouse lung.* PLoS One. 2015.;10(2):e0116732

20 Glantz, S.A., Nguyen, N., Oliveira da Silva, A.L. 2024. *Population-Based Disease Odds for E-Cigarettes and Dual Use versus Cigarettes.* NEJM Evidence, 3(3). DOI: 10.1056/EVIDoa2300229.

21 *Applying tobacco control measures to e-cigarettes, including the supply and demand reduction measures of the WHO FCTC* (str. 3, https://cdn.who.int/media/docs/default-source/tobacco-hq/regulating-tobacco-products/ends-call-to-action.pdf?sfvrsn=ea4c4fdb_12&download=true, upućivanje na Okvirnu konvenciju o nadzoru nad duhanom (str. 8, https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/42811/9241591013.pdf?sequence=1).

22 SCHEER (Znanstveni odbor za zdravlje, okoliš i nove rizike). Mišljenje o e-cigaretama. 16. travnja 2021.

(19) Nekoliko država članica poduzelo je zaštitne mjere, uključujući zabranu pušenja u unutarnjim i vanjskim prostorima ili zabranu konzumacije novih proizvoda na javnim mjestima[23,24].

(20) Stoga je primjereno proširiti područje primjene postojeće preporuke na određene vanjske prostore kako bi se ljude u Uniji, osobito djecu, mlade i osjetljive osobe, primjerice osobe s kroničnim bolestima ili drugim postojećim zdravstvenim poteškoćama ili trudnice, bolje zaštitilo od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke koji potječu od novih proizvoda, kao što su grijani duhanski proizvodi, e-cigarete koje sadržavaju nikotin i one koje ga ne sadržavaju te nadomjesci duhana i svi drugi proizvodi koji ispuštaju dim i/ili aerosole.

(21) U svrhu revizije preporuke od lipnja do srpnja 2022. bio je otvoren poziv na očitovanje, a u okviru ciljanih aktivnosti savjetovanja od ožujka do svibnja 2023. provedeno je savjetovanje s predstavnicima nadležnih tijela država članica, organizacijama civilnog društva, relevantnim gospodarskim subjektima i drugim relevantnim dionicima.

(22) Komisija namjerava poduprijeti države članice u djelotvornoj provedbi preporuke putem postojećih programa EU-a i alata za suradnju.

(23) Konkretno, Komisija namjerava pomoći u jačanju istraživanja u tom području. Te istraživačke aktivnosti trebale bi obuhvaćati nove proizvode (kao što su e-cigarete koje sadržavaju nikotin i one koje ga ne sadržavaju te grijani duhanski proizvodi), nadomjeske duhana koji ispuštaju dim ili aerosole i sve druge proizvode koji ispuštaju dim i/ili aerosole te proizvode koji oslobađaju nikotin i proizvode koji sliče proizvodima koji oslobađaju nikotin. Predviđa se i jačanje međunarodne suradnje na pitanjima iz ove Preporuke, među ostalim u području istraživanja.

(24) Komisija planira razviti skup instrumenata za prevenciju kojim se podupire bolja zaštita zdravlja djece i mladih u dobi u kojoj su najranjiviji i najintenzivnije se formiraju, s naglaskom na prevenciji pušenja i ovisnosti o nikotinu, i u kojem će se razmotriti veza između mentalnog i fizičkog zdravlja i ključnih odrednica zdravlja.

(25) Trebalo bi uzeti u obzir priložene „Smjernice o zaštiti od izloženosti duhanskom dimu, kako su donesene na drugoj Konferenciji stranaka Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom”. Trebalo bi poticati države članice da prošire i nadilaze mjere iz tih smjernica.

(26) Ova Preporuka obuhvaća šire područje primjene od Preporuke 2009/C 296/02 i zamjenjuje je kako bi se ljude u Uniji bolje zaštitilo od duhanskog dima i aerosola iz druge ruke te pozitivno doprinijelo ciljevima europskog plana za borbu protiv raka povezanima s duhanom, kao i smanjenju raširenosti i denormalizaciji pušenja i uporabe novih proizvoda.

PREPORUČUJE DA DRŽAVE ČLANICE:

1. Osiguraju djelotvornu zaštitu od izloženosti duhanskom dimu u zatvorenim radnim prostorima, na zatvorenim javnim mjestima i u javnom prijevozu, kako je propisano člankom 8. Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom i na temelju Smjernica o zaštiti od izloženosti duhanskom dimu u Prilogu,

[23] Radni dokument službi Komisije priložen Preporuci Vijeća o okolišu bez duhanskog dima i aerosola kojom se zamjenjuje Preporuka Vijeća 2009/C 296/02, [upućivanje].

[24] Studija o okolišu bez duhanskog dima i oglašavanju duhana i srodnih proizvoda, 2021.

koje su donesene na drugoj Konferenciji stranaka Okvirne konvencije o nadzoru nad duhanom.

2. U zatvorenim radnim prostorima, na zatvorenim javnim mjestima i u javnom prijevozu osiguraju djelotvornu zaštitu od izloženosti sekundarnim emisijama koje potječu od konzumacije novih proizvoda koji ispuštaju dim ili aerosole, kao što su grijani duhanski proizvodi i e-cigarete koje sadržavaju nikotin i one koje ga ne sadržavaju te nadomjesci duhana i svi drugi proizvodi koji ispuštaju dim i/ili aerosole.

3. Osiguraju djelotvornu zaštitu od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke u vanjskim prostorima za rekreaciju, osobito onima u kojima često mogu biti prisutna djeca. To bi trebalo obuhvaćati javna igrališta, zabavne parkove, bazene, zoološke vrtove i druge slične vanjske prostore.

4. Osiguraju djelotvornu zaštitu od duhanskog dima i aerosola iz druge ruke u svim vanjskim ili poluotvorenim prostorima (kao što su djelomično prekriveni prostori i prostori koji su ograđeni zidovima, ogradama ili na drugi način omeđeni koji se nalaze pokraj ili u blizini nekog objekta, uključujući krovove, balkone, trijemove i terase) povezanima s uslužnim objektima. To bi trebalo obuhvaćati vanjske prostore restorana, barova, kafića i drugih sličnih objekata.

5. Osiguraju djelotvornu zaštitu od duhanskog dima i aerosola iz druge ruke u svim vanjskim i poluotvorenim prostorima povezanima s javnim prijevozom, uključujući autobusne, tramvajske i željezničke stanice te zračne luke.

6. Osiguraju djelotvornu zaštitu od duhanskog dima i aerosola iz druge ruke u svim vanjskim prostorima povezanima s mjestom rada.

7. Osiguraju djelotvornu zaštitu od duhanskog dima i aerosola iz druge ruke u svim vanjskim prostorima objekata povezanih sa zdravstvenom skrbi. To bi trebalo obuhvaćati bolnice, klinike, zdravstvene centre, domove za starije i nemoćne i druge slične objekte.

8. Osiguraju djelotvornu zaštitu od duhanskog dima i aerosola iz druge ruke u svim vanjskim prostorima objekata za obrazovanje i osposobljavanje djece i mladih. Ti prostori trebali bi obuhvaćati predškolske ustanove za skrb o djeci, osnovne i srednje škole, ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, sveučilišta, centre za mlade i druge slične objekte.

9. Razmotre uključivanje drugih vanjskih prostora u kojima bi se mogli okupljati građani, uključujući djecu, maloljetnike i osjetljive osobe, u dopunske mjere za sprečavanje konzumacije i ovisnosti o duhanu i nikotinu i stvaranje okoliša koji je u potpunosti bez duhanskog dima i aerosola. Ti prostori mogli bi, među ostalim, obuhvaćati vanjske prostore u kojima se organiziraju događanja, auditorije, gledališta na javnim događanjima i prostore povezane sa zgradama otvorenima za javnost u kojima se očekuje mnogo ljudi (npr. ulazi u trgovačke centre, dvorišta zgrada koje su otvorene za javnost).

10. Razmotre uključivanje drugih prostora, kao što su privatni automobili u kojima se nalaze djeca, maloljetnici i osjetljive osobe, u dopunske mjere za sprečavanje konzumacije i ovisnosti o duhanu i nikotinu i stvaranje okoliša koji je u potpunosti bez duhanskog dima i aerosola.

11. Razviju i/ili ojačaju politike o okolišu bez duhanskog dima i aerosola tako što će:

(a) osmisliti nacionalne strategije i programe kako bi se osigurala djelotvorna zaštita od izloženosti duhanskom dimu i aerosolima iz druge ruke;

(b) provesti i/ili osmisliti preventivne kampanje, kampanje za prestanak pušenja i kampanje za senzibilizaciju javnosti, primjerice edukativne i informativne kampanje, kako bi se osigurala usklađenost s mjerama za okoliš bez duhanskog dima i aerosola. Te se kampanje mogu provoditi i u okviru inicijativa za smanjenje ovisnosti. Te se mjere mogu temeljiti na inicijativama za prevenciju iz europskog plana za borbu protiv raka i/ili ih dopunjavati;

(c) osigurati uspostavu odgovarajućih struktura i mehanizama za promicanje usklađenosti i primjenjivati i/ili razvijati primjere najbolje prakse kojima se može poboljšati primjena i provedba mjera za okoliš bez duhanskog dima i aerosola.

12. Razmjenjuju primjere dobre prakse za razvoj novih ili jačanje postojećih politika, programa i strategija za okoliš bez duhanskog dima i aerosola kako bi se osigurala njihova sveobuhvatnost te surađuju na osmišljavanju i probnoj provedbi ambicioznih i učinkovitih pristupa za ostvarivanje okoliša bez duhanskog dima i aerosola.

13. Blisko surađuju međusobno i s Komisijom na izradi usklađenog okvira definicija, referentnih vrijednosti i pokazatelja za djelotvornu primjenu ove Preporuke te, prema potrebi prate, ocjenjuju i ažuriraju svoje mjere.

14. Izvijeste Komisiju, odnosno Stručnu skupinu za javno zdravlje i Stručnu skupinu za politiku u području duhana, o provedbi i napretku poduzetih mjera tri godine nakon donošenja ove Preporuke i zatim svakih pet godina.

Preporuka 2009/C 296/02 zamjenjuje se ovom Preporukom.

Sastavljeno u Strasbourgu,

Za Vijeće
Predsjednik